

Uppmaning till sjukvården att erbjuda testning för Hiv, Hepatit B, Hepatit C och Tuberkulos

Smittskyddsläkaren uppmanar sjukvården att erbjuda tester för HIV, Hepatit B, Hepatit C och Tuberkulos hos personer som bor i Sverige om det kan antas att personerna vistats i områden där förekomsten av dessa sjukdomar är större än i Sverige. Detta gäller alla även personer födda i Sverige.

Exempel på områden där förekomsten av Hiv, Hepatit B, Hepatit C och Tuberkulos är relativt hög är: Afrika söder om Sahara, Sydostasien, flera områden i f.d. Sovjetunionen och delar av Sydamerika. Oskyddat sex eller blodkontakt innebär risk för Hiv eller hepatit smittrisk. Kontakt med hostande vuxen kan innebära risk för tuberkulos smitta.

Grupper som inte erbjuds testning i tillräcklig omfattning

Kärleksinvandrade personer, anhängiginvandrare, arbetskraftsinvandrare, papperslösa, studenter och personer som besöker dessa områden.

Om man inte vill utföra ett fullständigt hälsosamtal av kostnadsskäl bör i alla fall testning för Hiv och Hepatit erbjudas.

Hälsosamtal

I Region Gävleborg har vi en utmärkt fungerande asylmottagning med erbjudande om hälsosamtal vilket är bra. Reglerna för hälsosamtal är sådana att man missar grupper som nämnts här ovan.

Hiv, Hepatit B, Hepatit C och Tuberkulos orsakar infektioner med några gemensamma egenskaper:

- De kan vara symtomlösa under lång tid
- De kan ge svåridentifierade symtom
- Efter en lång tidsperiod kan infektion orsaka svår sjukdom
- Ju senare man upptäcker infektionen desto större risk för smittspridning
- Ju senare man upptäcker infektionen desto svårare är det att förhindra svår kroppsskada eller död.
- Man kan upptäcka att en person är smittad genom ett eller några enkla test.

Några exempel på vad sent upptäckt sjukdom kan innebära är:

Bestående förlamning av benen på grund av sent upptäckt tuberkulos i kotpelare, svår sjukdom eller död i tumör sjukdom på grund av Hiv eller levercancer hos patienter med tidigare oupptäckt Hepatit B eller Hepatit C infektion.

Kort information om Hiv, Tuberkulos, Hepatit B och Hepatit C

Hiv sprids vid sexuellt umgänge och vid blodkontakt.

Oftast ger Hiv få symtom initialt men ibland har en smittad person en så kallad primärinfektion vilket kliniskt och blodprovsmässigt liknar en ”vanlig” virusinfektion. Efter i medeltal 10 år har immunsystemet blivit så försämrat att den smittade personen får sjukdomsyttringar som leder till kontakt med sjukvården. Smittbäraren har under tiden kunnat utsätta andra för smitta med Hiv. Några av sjukdomssymtomen som leder till upptäckt är återkommande bland annat återkommande bältros, svår seborré, pneumocystis jiroveci i lungorna, svamp i mun och matstrupe, lymfom. Risken att dö är 12 gånger större om Hiv infektion upptäcks i sent skede jämfört med om infektionen upptäcks tidigt.

Uppföljningstid efter hiv-exposition:

1. Hivtestning med laboriebaserade kombinationstester

För att utesluta hivinfektion med hiv-1 (vanligaste hiv-viruset) rekommenderas att sista provet tas sex veckors uppföljningstid efter misstänkt hivexposition, eller efter avslutad PEP/PrEP-profylax.

2. Hivtestning vid misstanke om hiv-2-exposition

För att utesluta hiv-2-infektion rekommenderas att sista provet tas tolv veckors uppföljningstid efter misstänkt hiv-2-exposition.

3. Hivtestning vid misstanke om akut sjukdom orsakad av hiv

Vid misstanke om akut sjukdom orsakad av hiv (primär hivinfektion) rekommenderas omgående analys med laboriebaserade tester.

4. Särskilda rekommendationer gäller för barn fött av moder som lever med hiv.

5. För mer information om uppföljningstider, se hela [rekommendationen från Folkhälsomyndigheten](#).

Tuberkulos sprids av vuxna som hostar upp tuberkelbakterier. Tuberkulos kan man ha i en latent form (inga sjukdomssymtom) eller som en symtomgivande sjukdom. Med hjälp av PPD test eller speciella blodprov och röntgenundersökningar kan man bedöma om en person har infekterats med tuberkulos. I vissa fall bör man behandla en latent tuberkulos i andra fall kan man avvakta.

Långvarig hosta, mer än tre veckor, är ett av de vanligaste symtomen på lungtuberkulos. Tuberkulos kan också ge symtom från lymfkörtlar, skelett, urinvägar eller tarm utan någon som helst hosta. Vid skelett tuberkulos i ryggkotor finns risk för ryggmärgsskador om man upptäcker sjukdomen i sent stadium. De allvarligaste formerna av tuberkulos är tuberkulös hjärnhinneinflammation (meningit) och spridd tuberkulos (miliar) tuberkulos.

Hepatit B är en sjukdom som sprids vid sexuellt umgänge och med blod.

Det är viktigt att känna till att ett stort antal av de infekterade aldrig får gulsot (ikterus).

Hepatit B kan orsaka kronisk leverskada vilket kan leda till levercirrhos och cancer efter flera decennier. Man behöver ta blodprov för att kunna diagnosticera eller utesluta diagnosen

Hepatit B infektion.

Hepatit C sprids med blod. Hepatit C ger sällan något tydligt symtom. Hepatit C kan orsaka levercirrhos och levercancer efter flera decennier. Man behöver ta blodprov för att kunna diagnosticera eller utesluta diagnosen Hepatit C infektion.